

הם ידעו

מלחמה נכנסה השבוע לחודש השביעי. בחדר רחב, מוקף ארבעה טלפונים שחורים ומדשיחות אפור שאינו פועל, ישב המפקד של כוחות ההגנה: מי שהיה מראשי השיי והנהו כיום המנהל הכללי של הדואר, חיים בן-מינחם (60).

מולו ניצבו 54 אלף מנויי-הטלפון בישראל. בראשם התייצבה הנהגה שלא היתה רצינית ביותר, ושהורכבה מקרה: המנהטס משה בן-חורין, שפתח בשעתו במצב, כשטען לראשונה כי רישום שיחותיו כוונ; פרקליטו שמואל פישלבו; הרב הפתח-תקואי שמעון כץ, שגם הוא התפרסם בחריפות תלוניתיו. החבר הרביעי, טכנאי-הטלפונים בפנסיה, מנחם חבצלת, כיועץ טכני. אולם אפילו הנהגה מקרית זו הצליחה לתת ביטוי להרגשה הקיימת זה מכבר בלב הציבור הרחב: שמשו רובו בממלכת הטלפונים. הטענה המעשית, כי המנוי מקבל חשבונות על שיחות שמעולם לא שוחח, קשורה בטענה רחבה יותר: שציד הטלפונים בארץ לא רק שהוא דל ועלוב בכמות, אלא שהוא גם פגום לחלוטין מבחינה טכנית.

מנהל הדואר, בעל הסמכויות הדיקטטוריות, ניסה להכחיש זאת בתוקף. הוא טען שהציד משוכלל וחדש. השבוע הצליחה חולית-החקר של העולם הזה לשים את ידה על צרור מיסמכים בעלי משמעות סנסציונית, המוכיחים בעליל כי טענה זו אינה נכונה.

מנהל-הדואר, משרד-האוצר, מבקר המדינה ושורה של מחלקות ממשל-שלטון אחרות לא רק יודעות כי ציוד-הטלפונים בארץ פגום, אלא שידעו זאת עוד לפני שלוש שנים — ומן רב לפני שמנויי-הטלפון כך חורין גילה בפעם הראשונה כי הוא משלם עבור שיחות שלא שוחח.

***

ציוד פגום — בהזדמנות

גילו הסנסציוני היה טמון בחליפת-מכתבים בין משרד-האוצר ובין מהנדס-הבדק חבצלת — שהוא עצמו לא העז למסרה לידיעת הציבור, ושגם השבוע לא היה מוכן להסתמך עליה. בהתכתבות זו, שהתנהלה עוד בסוף 1957, התריע חבצלת על הזמנת ציוד שהיה בחלקו לקוי ומיושן, ובחלקו בלתי-בדוק ונסיוני.

קבע חבצלת, במכתב מיום 18 לספטמבר 1957, שטומן במשרד-האוצר במספר 49645: "הדואר קנה בשווייץ מרכזיות אוטומטיות 5+32, שמסביבת רגישותן הגדולה לגבי התקלות הזעירות ביותר ברשת-הטלפונים, אינן מתאימות לתנאי ארצנו, ושהוצאו מכלל שימוש גם בשווייץ עצמה.

"הדואר קנה מחברת בל בבלגיה מרכזיות-טלפונים אוטומטיות, אשר כל יחידה ויחידה של 100 מנויים מצוידים בה 48 בוררים, ורק 12 מהם יכולים לאפשר שיחה טלפונית. זאת אומרת שרק 12 מנויים מתוך 100 יכולים לשוחח ביניהם בעת ובעונה אחת. הדואר ששלט בעד כל 48 הבוררים, מוציא כל הזמן כספים לקיום מרכזיות-ענק לאילו ישנו מספר גדול כלי-כך של בוררים, שעה שלמעשה פועלים 12 מהם בלבד.

"שילמנו עבור 48 בוררים, ואנו צריכים לטפל ב-48 בוררים, אם כי פועלים למעשה 12 בוררים בלבד. החזקתה של מרכזיה כזאת היא לפחות פי שלושה יותר יקרה מאשר החזקת מרכזיה של 12 בוררים." חלונה זו זכתה לתשובה חמקנית ומתמיהה כחת מצד האוצר, אליו הופנתה (אחרי שגם מבקר-המדינה נכנס לעובי-הקורה — דבר שנשמר עד כה בסוד כמסתם). טען האוצר: לא תמיד קונים במקום הזול ביותר, מכיון שהדבר תלוי בתנאי המשלום ובמצב קופת-המדינה. במלים אחרות: הממשלה הזמינה ביוזמתו ציוד קלוקל, שהוצע לה כתנאי-שלום נוחים דווקא מפני שהיה פגום ומפני שבעליו רצו להתפטר ממנו. הממשלה קנתה "מציאה".

גם ציוד זה לא הוזמן על-ידי הממשלה בשביל מנויי-הטלפון. אלה זכו בו רק במקרה: מנגנון ממשלתי אחר, שהציוד היה מיועד בשבילו (ושלדברי האוצר אף דרש בדיוק ציוד זה) ויתר עליו. בליט ברירה, אחרי שכבר נקנה ולא נמצא לו שימוש אחר, הועבר ציוד פגום זה לשרות מנויי-הטלפון חסרי-ההיצו. התנצל איש-האוצר ב-1957: "הציוד נקנה עוד במסגרת החלטה משנת 1950..."

***

ציוד מיושן — ודגם בלתי-בדוק

תלונה שנייה של חבצלת, במכתביו הסודיים, נגעה לציוד שנקנה בשנת 1955 עבור מרכזי-הטלפונים החדש בתל-אביב — מרכז שאז עוד היה בשלבי תכנון. קבע חבצלת: "אם כי היצרנים הציגו לדואר מדגם חדש, שהיה כבר בשימוש מאז שנת 1950, הנקרא טי-50, בעל שיכולים רבים, הדורש מומחיות קטנה יותר ופחות סכנאים לשם החזקתו, והמחושב ל-80 שנות קיום, בודו הדואר דווקא בציוד מדגם מיושן, שהיה צריך לבנותו במיוחד, כי בעולם הוא אינו מיוצר יותר. אנו מפגרים אפילו לגבי ירדן, שהזמינה את הציוד החדש טי-50, וזאת אף את הדגם המיושן."

תשובתו של מועלם, הממונה על תקציב משרד-הדואר במשרד-האוצר: "נכון הוא שהציוד טי-50 הוא יותר משוכלל, אך יש לזכור שהזמנה זו בוצעה בשנת 1954/55, ואז עדיין לא הוחלט על כדאיות הציוד החדש... אינני מבין איך מר חבצלת רצה שדואר ישראל יקנה לפני שנתיים ציוד שלא ידע טופית את כדאיותו..."

היתה זאת מענה שכיחה לעשות רשם על ביוורקראט במשרד כלכלי, אך לא על מומחה לעניני מלפונים. כי בשנת 1955 כבר היה בעולם כולו ברור לחלוטין כי טי-50 הוא הציוד המשוכלל שבראוי להזמין. מכיון שמרכזי-הטלפונים החדש בתל-אביב לא היה עדיין בנוי, גם לא היתה דחיפות בהזמנה. אולם אם במקרה זה היה דואר ישראל שמרני אפילו מדואר ירדן, הרי במקרה אחר היה מהפכני ממש. היה זה בשעת הזמנת ציוד ביוורפתי, שגם עליו התלונן חבצלת:

"הציוד, שלא הוכנס לשימוש באף מקום בעולם, הוזמן מבלי לתת ליצרנים את הפרטים הדרושים על הציוד הקיים... כדי שאפשר יהיה להתאים את הציוד החדש אליו. הכוונה לציוד שנקנה בחברת אלביס, עבור חיוג ביוורפתי במחוז תל-אביב והמרכז. כתוצאה מכך לא יכלו מנויי פתח-תקוה לקבל את המספרים המבוקשים בתל-אביב במשך שלושה שבועות. לפעמים רב שיחה אחת מ-20 היתה השיחה הנכונה... היה צורך להביא את המנהטס הראשי של חברת אלביס... בעיות אלה נשארו ללא פתרון, ואנו היינו שפן נסיונות לחברה. יתכן כי הדואר התחרט על כך, כי פרשה זו היא שגרמה בעקיפין לכך שהמנוי הפתח-תקואי בן-חורין שם לב לרישום המוגזם של שיחותיו — ועורר לראשונה את הרעש שהפנה את תשומת-לבלם של רבבות מנויים אחרים למס הבלתי-יחוקי המוטל עליהם בצורת רישום כוונ של שיחות.

אולם גם במקרה זה התחמקו משרד-הממשלה מתשובה. התשובה הרשמית של האוצר: "לא היתה שום בעיה בקשר לחיוג מפתח-תקוה לתל-אביב."

כל התלונות האלה — והעובדה שהיו ידועות עוד לפני שלוש שנים

• כי לפי החוק המנדטורי שלא תוקן, המנהל-הכללי של הדואר הוא אחד משלושת הפקידים הבכירים המשוחררים מכל פיקוח ומרות. שני האחרים: המפקח-הכללי של המשטרה, היועץ המשפטי לממשלה.

** הבורר הוא אותו חלק בציוד הטלפוני הבורר את המספר המבוקש מכל שאר המספרים שברשת-הטלפונים.

במדינה

תעלומות

"איה בני?"

קולות יבבה חרישים נישאו מעל קברו העוטה שעוית-גרות של רבי שמעון בר-יוחאי בכפר מירון. אשה דקת-גורה, טפוחת עינים מבכי בלתי-פוסק, חיבקה בזרועותיה את דפנותיו המסוידות של הקבר הקדוש, זעקה כאילו לתוכו ברוב מרירות: "אנא, רבי שמעון, החזר לי את בני חיים, החזר אותו לחיק אמו בריא ושלם, אנא רבי שמעון...!"

היתה זאת חנה ועקנין (28), אמו של הפעוט הנער חיים ועקנין בן השנתיים מקרית-שמונה (העולם הזה 1172), שיצא עוד ב-29 לפברואר ללקט פרחים בלחיית חבריו במורדות הרי מגדה — ומאז כאילו האדמה פעה ובלעתו.

חמשה ימים רצופים נמשכו חיפושי ה' משטרה אחרי הפעוט הנער. היה זה ה' מבצע הגדול ביותר של משטרת ישראל בכל תולדותיה בחיפושים אחר נער כלשהו.

חיים ועקנין*

על-אף החוקרים, על-אף העובדות

אך ככל שהמשיכו החוקרים בחיפושיהם, גבר מעטה המסתורין סביב העלמו של חיים ועקנין, גם מבצעיו של מחמוד מוסה, אשר צד באחד ממארביו זאבה בסביבה, לא העלו דבר. ניתוחה של הזאבה במכון ה' פתולוגי באבו כביר, לא זאת בלבד שלא גלה שום שרידים של בשר אדם או שרידי בגדים כלישה בגופה, אלא יתר על כן: מומחה קבע כי הפגר אינו אלא של כלב. ובניגוד להנחת החוקרים, לא גרס מומחה זה כי חיים ועקנין נטרף, בעיקר מחוסר סמני גרירה של הפעוט בשטח.

עם קבלת התוצאות המעבדתיות נכנסה חקירת המשטרה למבוי סתום, ולא נותר לחוקרים אלא לסגור את התיק, בטביעת חותמת גדולה: נער.

כלב שומר. הוריו של חיים, חנה ויצ'חק ועקנין, לא האמינו — גם בהמצא כמתי הדם והשערות — כי בנם נטרף. כבר מן היום הראשון להעלמו של הפעוט, הטרידו השניים את חוקרי המשטרה בספורי חטיפה. "חיים רק נחטף!" חזרו ההורים והתריעו בפני החוקרים.

תחילתה של אמונה זאת בספורי שכנים, כי ראו מכונית מהדרת נוסעת בהריה, סמוך למקום העלמו של הפעוט — ובאותה שעה בדיוק. במכונית נמצאו, לטענת השכ'ים, זוג בגילי-העמידה ועמם כלב שחור גדול. ואמנם המשטרה עשה מאמצים רבים לגתה על בעליה — אך חקירתם לא העלתה דבר. "הם אנשים ידועים", מסרו החוקרים, "יש להם ילדים ואין כל סיבה לחשוד בהם". בכל זאת המשיכו ההורים להאמין בעקשנות: "אלה היו חוטפיו של חיים!" לאחר שהופרכה גרסת החוקרים על טריפתו (המשך בעמוד 10)

• בתמונה היחידה שנשארה בידי המשפחה.

כל העיר מופתעת!!!

הלונה פרק המפורסם

"באילו ג'ובאני"

BALLO GIOVANNI

מילנו — איטליה

לבקור קצר בישראל

(בין האטרקציות)

דגם של ספינת חלל)

הפתיחה בתג הפסח

במגרשי הלונה-פרק ביפו

חליפות הריון
בצורה מיוחדת

הופיע! הופיע!

בסבך הריגול

רומן מרתק בו מפוענחת תעלומות ריגול רבות עלילות והרפתקאות

ספר כים מהודר

160 עמ' * המחיר 90 אג'

יריות באפלה

הרומן מס. 15 בהוצאת סיפורי המערב הפרוע

68 עמ' גדולים * המחיר 50 אג' יש להשיג בכל הקיוסקים

דואו
בי"ס
לרקודים
אקסקלוסיבי
ההרשמה: תל-אביב
רח' פינסקו 2 8-5 אהה"צ

פקידים!

תלמידים!

ספורטאים!

הרשמו עוד היום לקורס ל-

קצרנות

עברית ו/או אנגלית

(שני חודשים, פעמיים בשבוע)
ב-אולפן גרג' (GREGG).

המנהל: ח. ברקמא (קמפינסקי)
תל-אביב, רחוב גורדון 5.
הצלחה מופתעת!